

Explanatio sancti Thome

Lectio tertia.

Gratias autem deo qui dedit eandem sollicitudinem p vobis in corde titi quonia exhortatione quidem suscepit. sed cum sollicitior esset sua voluntate perfectus est ad vos. Misimus etiam cum illo fratrem nostrum cuius laus est in euangelio p omnes ecclesias. Non solum autem: sed et ordinatus est ab ecclesijs comes pegrinationis nostre in hanc gratiam que ministrat a nobis ad dñi gloriam et destinata voluntate nostram. Deuitantes hoc ne qd nos vituperet in hac plenitudine que ministrat a nobis in domini gloriam. Prouidemus enim bona non solum coram deo. sed etiam coram hominibus. Misimus autem cum illis fratrem nostrum quem probauimus in multis sepe sollicitus esse: nunc autem multo sollicitior: confidentia multa in vos siue p Tito qui est socius meus: et in vobis adiutor: siue fratres nostri apostoli ecclesiarum glorie christi. Offensionem ergo que est charitatis vestre et nostre glorie p vobis in illos ostendite in facie ecclesiarum.

Postquam tractauit de collectis dandis: hic sequenter tractat de ministris p quos collecte fiat. Et circa hoc duo facit. Primo nominat eos. Secundo recomendat eos corinthijs ibi. Offensionem quod est etc. Circa primum tria facit. Primo enim nominat titum. Secundo barnabam ibi. Misimus autem cum illis etc. Circa titum duo commendat. scilicet eius sollicitudinem et sollicitudinis signum ibi. Quonia exhortationem etc. Dicit ergo primo Dixi supra quod rogavi titum ut proficeret gratiam istam de elemosynis colligendis quod iminet sollicitudini mee: ex ordinatione apostolorum de quo inueni etiam ipsum sollicitum. Et ideo ago gratias deo. qui dedit eandem sollicitudinem quam ego habeo p vobis exhortandis et promouendis ad opera misericordie in corde titi. quod ipse etiam sollicitus est sicut et ego ut proficiat in vobis hanc gratiam Heb. 6. Cupimus unumquemque vestrum eandem ostentare sollicitudinem etc. Ro. 12. Qui preest in sollicitudine. Signum autem huius sollicitudinis est quod quando rogavi eum ipse consensit exhortationi mee. Et ideo dicit. Quonia exhortationis quidem suscepit. Et quod profectus est quod petij. Unde dicit. Sed cum sollicitior esset sua voluntate quam mea exhortatione: profectus est ad vos. qui tamen primo recusabat venire propter peccata vestra. Ro. 12. Sollicitudine non pigri. Consequenter cum dicit. Misimus autem etc. Tractat de secundo ministro. Et circa hoc duo facit. Primo commendat ipsum. Secundo subdit rationem quare mittit tam solennes nuncios ibi. Deuitantes etc. Frater iste scilicet quosdam Lucas. vel scilicet alios Barnabas. quem quidem commendat ex tribus scilicet ex fama. quod laus eius scilicet luce est in euangelio ab eo scripto p omnes ecclesias. quia est approbatus p apostolos. Et cuius laus scilicet barnabe est in euangelio predicato ab ipso p omnes ecclesias. quod iudeis et gentibus. Unde dicit de barnaba act. 10. quod erat vir bonus plenus fide et spiritu sancto. Item commendat ipsum ex societate sua quia non solum est famosus. sed ordinatus est ab ecclesijs iudee comes pegrinationis mee. i. predicationis mee qua ut pegrini mun-

dum circumuis supra. 5. Quamdiu sumus in corpore pegrinamus a deo etc. Et hoc est verum de luca quia ipse fuit itynus de. lxxij. discipulis et socijs pauli. De barnaba scilicet milititer. quia p spiritu sanctum dicit act. 13. Segregate michi barnabam et paulum in opus etc. Et factus est comes in hanc gratiam scilicet collectionis elemosinarum. Vel in hanc gratiam scilicet predicationis de qua dicit Ep. 3. Mibi autem omnium sanctorum minimo etc. Item commendat eum ex officio: quod est minister gratie que ministrat a nobis. i. corin. 4. Sic nos existimet homo. supra. 3. Qui et idoneos nos etc. Ministrat autem gratia ista ad domini gloriam ut scilicet deo minus nos glorificet scilicet de elemosynis factis de conuersione apostolorum predicationis nostre. quod ut dicit puer. 14. In multitudine populi etc. Item ministrat ut voluntas nostra impleatur. quia nos hoc volumus fieri. Et ideo dicit. Et voluntatem nostram destinata id est predestinata a deo qui predestinauit ab eterno nos talem voluntatem habere. Consequenter cum dicit. Deuitantes etc. assignat causam quare mittat tam solennes nuncios. Et primo huius ratione assignat. Secundo probat ibi. Prouidemus ergo etc. Dicit ergo. Causa quare tam solennes nuncios mittimus est ista ut sciatis negotium huius mundi inesse cordi nostro. Et ideo dicit. Deuitantes hoc scilicet ne quis etc. Quasi dicat ut vitemus vituperium quod posset michi impingi ab aliquibus vel negligentie. si non mitterem strenuos. Vel fraudis: si non mitterem securos. Et isti strenui erant et prompti et securi. quod dati ab ecclesijs: et electi per spiritu sanctum supra. 6. Meministis videntes villam offensionem etc. Dicit autem in hac plenitudine scilicet elemosynarum vel conuersionis gentium. i. Pe. 4. Unusquisque sicut accepit gratiam in alterutrum etc. Et hoc probat dicens. Prouidemus enim etc. Quasi dicat. Bene dico deuitantes quod prouidemus id est. prouidere debemus bona id est ut opera nostra bona sint non solum coram deo ut ei placeam: sed etiam coram hominibus ut scilicet eis bona videant. Et hoc facit sollicitus procurando et bonos imitando. Ro. 12. Adherentes bono etc. Consequenter cum dicit. Misimus autem cum illis et fratres nostros etc. tractat de tertio nuncio scilicet de apollo. Abi duo facit. Primo commendat eum de sollicitudine cum dicit. Quem scilicet apollo probauimus sepe sollicitus esse de salute vestra. nunc autem multo sollicitior. Nam sicut supra apparet apollo fuit primus qui post apostolorum predicauit apud corinthios. i. corin. 3. Ego plantavi apollo rigauit. Dic autem turbatus de peccato ipsorum recessit et sollicitudinem quam ante p ipsis habebat postposuit. Hic vero audita conuersione eorum factus est de salute ipsorum sollicitior quam antea esset. Ep. 4. Solliciti seruare unitatem spiritus etc. Ro. 12. Qui preest in sollicitudine etc. Secundo subdit causam sollicitudinis quam assumpsit. quia apollo confidit de vobis ex his que titus dicit de vobis commendans vos. Unde dicit. Multa confidentia in vobis siue pro Tito qui est socius meus. et quia libenter venit in societate titi et luce scilicet Barnabe. et quia ad hoc inductus fuit ab apostolis ecclesiarum que sunt in iudea. Et ideo dicit. Siue fratres nostri apostoli ecclesiarum iudee scilicet induxerunt eum ad sollicitudinem habendam pro vobis. que quidem ecclesie sunt glorie christi id est ad gloriam christi. Consequenter cum dicit. Offensionem ergo que est etc. Recomendat istos nuncios corinthijs dicens. Quia tales misimus ad vos ergo offensionem etc. id est ostendatis opere quod charitatem habetis ad eos et quod vere commendant vos et quod ego vere gloriamur sim de vobis in facie ecclesiarum ad quas veni et quibus predicauit. Et in facie omnium ecclesiarum. quod quod facitis eis innotescet omnibus ecclesijs.

Capitulum nonum.

in epistolam II ad Corinthios. IX.

Nam de ministerio quod fit in sanctos ex abundanti est mihi scribere vobis. Scio enim promptum animi vestrum pro quo de vobis glorior apud macedones: quonia et achaya parata est ab anno preterito: et vestra emulatio prouocauit plurimos. Misimus autem fratres ut ne quod gloriatur de vobis euacuet in hac parte: ut quomodo dixi parati sitis ne cum venerint macedones mecum et inuenerint vos imparatos: erubescamus nos et non dicamus vos in hac substantia. Necessarium ergo existimaui rogare fratres ut preueniant ad vos et preparent repromissam benedictionem hanc paratam esse si quasi benedictionem non quasi auaricia. Hoc autem dico. Qui parce seminat: parce et metet. et qui seminat in benedictionibus: de benedictionibus et metet. Unusquisque prout destinauit in corde suo: non ex tristitia aut ex necessitate. Hylare enim dator diliget deus. Supra apud inducit corinthios ad dandum elemosinas sanctis qui sunt in hierusalem. hic vero inducit eos quantum ad modum dandi. ut scilicet hilariter et abundanter dent. Unde ad hoc quod bene darent misit tam solennes nuncios. Circa hoc autem duo facit. Primo excludit opinatam causam de missio ne nuncios. Secundo vero astruit veram ibi. Misimus autem fratres etc. Circa primum tria facit. Primo excludit suspensionem. Secundo ad hoc causam assignat. Ibi. Scio enim promptus etc. Tercio causam probat. Ibi. Pro quo de vobis etc. Quantum ad primum quia possit aliquis dicere apostolo. tu mones nos quod bene recipiamus nuncios quos mittis. Sed quare non potius mones quod huius largiamur elemosinas. Et ideo hoc remouens dicit. Non est necessarium quod hoc moneat. Nam id est quod de ministerio quod fit in sanctos ex abundantia est. id est superfluum est mihi scribere vobis. et huius causa est. quod scio promptum animi vestrum ad subueniendum eis. per parati cor meum deus etc. Quod autem sit promptus animus vester. pro ex duobus. Primo ex gloriatioe nostra de vobis. Nam nisi sciret vos esse promptos ad hoc: non fuisset gloriatus de vobis apud alios. Et ideo dicit. Pro quo scilicet pro promptitudine animi vestri supra. primo. gloria nostra etc. Et supra. 7. Multa mihi fiducia etc. Glorior apud macedones de hoc scilicet quonia et achaya in qua corinthus metropolis est. Parata est ab anno preterito ad largiendum. Secundo ex effectu quod vos prout castis exemplo vestro multos ad hoc. Et ideo dicit. Et vestra emulatio. i. amor et studium imitandi vos. prout cauit plurimos: quod enim audierunt vos bene correctos. proficere: prout canent plurimi scilicet ad proficiendum. prout. 27. Ferrum ferro acuit etc. Sal. 4. Bonum autem emulam etc. 1. corinth. 12. Emulamini carismata etc. Consequenter cum dicit. Misimus autem fratres etc. ponit veram causam quare misit tam solennes nuncios. Et primo ponit in generali. Secundo in speciali ibi. Et quomodo dixi etc. Circa primum duo facit. Primo assignat veram causam dicens. Causa autem quare istos misit est non quod credam vos nolle subuenire pauperibus: sed ut ne quod gloriatur de vobis id est ne gloria nostra quaz habemus de vobis euacuetur scilicet desiceretis. 1. corinth. 9. Bonum est mihi mori etc. Euacuetur in hac parte. quod bene constat mihi quod in alijs virtutibus et bonis non euacuabitis gloriam meam. Secundo cum

dicit. ut quomodo dixi etc. hortat eos ad debitum modum dandi. Et primo hortat ut dent prompte. Secundo ut dent abundanter ibi. Necessarium ergo etc. Tercio ut dent hilariter. Ibi. Unusquisque prout destinauit etc. Circa primum duo facit. Primo ponit modum dandi. Secundo rationem assignat ibi. Ne cum venero etc. Modus dandi est ut scilicet prompte det. et ideo dicit. Ideo misit nuncios ut sitis parati ad dandum quomodo dixi scilicet exemplo macedonum. Mat. 25. Que parate erant etc. prout. 3. Ne dicas amico tuo vade et reuertere et cras dabo tibi etc. Ratio autem huius est ne cum venerint mecum scilicet ad vos macedones et inuenerint vos imparatos erubescamus nos. Quasi dicat. Vobis erit confusio si promissis et non soluisitis. Sed esto quod sustineatis et non curetis de promotione vestra. adminus caueatis erubescentie nostre qui diximus vos esse paratos. Consequenter cum dicit. Necessarium ergo etc. hortat eos quod dent abundanter. Et circa hoc duo facit. Primo ponit ammonitionem. Secundo ammonitionis rationem assignat ibi. Hoc autem dico etc. Dicit ergo. ne ergo euacuet gloria nostra et vos non erubescatis necessarium existimas rogare fratres scilicet lucam titum et appollo ut perueniant ad nos ut preparent repromissam benedictionem hanc scilicet elemosinam que dicitur benedictio. quod est causa eterne benedictionis. Nam per actionem dandi homo benedicitur a deo. per. Sic accipiet benedictionem a domino etc. Et ab hominibus. Eccl. 13. Splendorem in panibus etc. prout. 22. Qui prout est ad misericordiam etc. Et dicit hanc benedictionem paratam esse quasi benedictionem. i. abundanter et non quasi auaricia. i. parce. Ratio autem quare debeant abundanter dare est quod ego dico quod qui parce seminat. i. qui parum dat in mundo isto: parce et metet id est parum recipiet in alio seculo. Et dicit seminat quod semina nostra sunt quicquid boni fecerimus. Et iterum quod parum seminat non multum colliget. Sal. 5. Que seminauerit homo hec et metet sed multiplicata. Et qui seminat in benedictionibus. i. abundanter metet de benedictionibus scilicet dei largam retributionem. Sed nunc non metent oes abundanter. Dicendum est sic: quantum ad quantitatem premij. quod oes affluet et nullus ibi parce metet. Sed dicit abundanter quia si ad proportionem et bene seminantiu. 1. corinth. 15. Stella a stella differt. Abundanter oes quantum ad premium substantiale: sed parce in comparatione ad premium accidentale in quo est sanctorum differentia supra. 8. Qui multum non abundauit et qui modicum non minorauit. Exo. 16. Quia aliqui aliquis parce dat et cum magna caritate et abundanter metet. Consequenter cum dicit. Unusquisque enim etc. Hortat eos ut dent hilariter et gaudeant. Et circa hoc duo facit. Primo enim monet eos ad gaudentem dandum. Secundo rationem assignat ibi. Hylare enim dator etc. Dicit ergo. Dico quod paratis illud quod vultis dare quasi benedictionem. i. abundanter et dignum benedictione: non quasi auaritia. i. non parce. Et hoc dicit quia illud quod sponte fit non potest auare fieri. Et ideo subdit unusquisque enim etc. quasi non auare quod unusquisque scilicet vestrum det elemosinas prout destinauit. i. deliberauit in corde suo scilicet secum conferens. Non ex tristitia autem etc. Quasi dicat. Unusquisque volutarie det non coacte. Ponit autem duo opposita volutarium scilicet tristitia et necessitate. Voluntarium enim tollit per violentiam. est autem duplex violentus scilicet simplex et mixtus. Simplex quoniam absolute quis cogit ad aliquid contra voluntatem suam faciendum. Ad remouendum ergo illud violentum dicit. non ex necessitate. quod fieret si daretur coacti mandato apostoli. Quasi dicat. Non cogat vos ad dandum mandatum nostrum sed moueat vos ad hoc prompta voluntas vestra. Exo. 35. Dis voluntarius etc. Violentum mixtum est quoniam quis non absolute cogit ad faciendum aliquid contra voluntatem suam sed scilicet quod nisi faciat incurrit malum dandum sicut si non proiecit mercem in mari nauis submergit. Et ideo aliquid non fit sponte et aliquo modo violenter in quantum scilicet cogunt timore

Explanatio sancti Thome

maioris damni. Et ergo hoc remoueat dixit. Non ex tristitia. id est non ita quod sit violentum mixtum. Quasi dicat. Non ex timore confusionis ne se erubescatis. sed ex gaudio quod conceperitis propter amorem quem habetis ad sanctos. ps. Voluntarie sacrificabo tibi etc. Consequenter cum dicit. Hylarem enim datorem etc. ratione assignat et est talis. Omnis remunerato: remunerat ea que sunt remuneratioe digna hec autem sunt solum actus virtutum. in actibus autem virtutum duo sunt species actus et modus agendi qui est ex parte agentis. Unde nisi in actu virtutis virtus istorum concurrat: non dicitur actus ille simpliciter virtuosus. sicut non dicitur perfecte iustus secundum virtutem qui operatur opera iusticie nisi delectabiliter et cum gaudio operetur. Et licet apud homines qui non vident nisi ea que parent sufficiat quod quis operetur actus virtutis secundum ipsam speciem actus. puta actus iusticie tamen apud deum qui intuetur cor non sufficit quod solum operetur actum virtutis secundum speciem nisi etiam secundum debitum modum operetur scilicet delectabiliter et cum gaudio. Et ideo non datur tantum sed bylariter datorem diligit deus. id est approbat et remunerat et non tristem et remurmurantem. ps. Seruare dicit dominus in leticia. Eccl. 35. In omni dato bylariter etc. Rom. 12. Qui miseretur in bylaritate etc.

Lectio secunda.

Potens est enim deus omnem gratiam abundare facere in vobis ut in omnibus semper omne sufficientiam habentes abundetis in omni opere bonum sicut scriptum est. Dispersit dedit pauperibus: iusticia eius manet in seculum seculi. Qui autem administrat semen seminanti: et panem ad manducandum prestabit. Et multiplicabit semen vestrum et auget incrementa frugum iusticie vestre ut in omnibus locupletati abundantis in omnem simplicitate que operatur per nos gratiarum actione deo. Quonia ministerium huius officij non solum supplet ea que desunt sanctis: sed etiam abundat per multas gratiarum actiones in domino per probationem ministerij huius: glorificantes deum in obedientia confessionis vestre in euangelio christi et simplicitate communicationis vestre in illos et in omnes et in ipsorum obsecratione pro vobis. desiderantium vos propter eminentem gratiam dei in vobis. Et hoc ago deo super inenarrabili dono. Sic ratione trium modorum assignat. Et circa hoc duo facit. Primo assignat rationem sumptam ex parte ipsorum. Secundo rationem sumptam ex parte dei. ibi. Et in omnibus locupletati etc. Circa primum duo facit. Primo ponit rationem. Secundo ipsam confirmat ibi. Sicut scriptum est etc. Ratio est talis. Quicquid datur aliquid quod multiplicat sibi: debet prompte abundantanter et bylariter dare sicut videmus quod homines abundantanter et prompte et cum gaudio seminant semen quia multiplicatum illud recolligunt. Et ergo elemosine multiplicentur dantibus. debent illas prompte gaudere et abundantanter facere. Et quod multiplicentur patet. quia deus potens est omnem gratiam etc. Quasi dicat. Non timeatis dare ne indigentia grauati peniteat aliqui vos dedisse. quia potens est deus facere abundare omnem gratiam spiritus sancti qua scilicet semper gaudeatis de bono opere quod fecistis. Et ideo dicit. Abundetis in omni opere bonum. id est abundantanter affectu habetis

beatius ad dandum elemosinas sicut habetis ad alia opera virtutum et tamen habeatis plenam sufficientiam bonorum exteriorum. Et ideo dicit. Semper omnem sufficientiam habentes. id est vos reputates habere. Iaco. 1. Qui dat omnibus affluenter. Et 1. thymo. 6. Habentes alimenta etc. De ista sufficientia dicit infra 12. Sufficit tibi gratia mea etc. De multiplicatione vero dicit. Esa. 30. Dabit pluuia semini tuo. Mat. 19. Omnis qui reliquit etc. centuplum accipiet etc. Consequenter cum dicit. Sicut scriptum est etc. probat postquam rationem dupliciter sequeatur et experimeto ibi. Qui autem ministrat etc. probat autem auctoritate dicens. Recte debet mouere predicta ratio. quod sicut scriptum est etc. Sed glo. in alio sensu adducit hanc auctoritatem quod sit intentio apostoli. Nam glo. sic adducit. Dico quod abidetur in omni opere bonum scilicet largitioe elemosinarum quod scriptum est. Dispersit dedit pauperibus. Sed apostolus videtur hoc velle referre ad illud quod dicit abundare facere omnem gratiam. Et hoc quod ille qui dispersit dedit pauperibus iusticia eius manet in eternum. Eccl. 12. Bene fac iusto et inuenies retributionem etc. In auctoritate autem proposita notatur quibus sit dandum: quia pauperibus id est indigentibus etc. Luc. 14. Cum facis prandium etc. Quomodo dandum. quia dispersit quod non totum vni sed diuisim multis. 1. corin. 12. Si distribuero etc. Esa. 58. Frange esurienti panem etc. Iusticia eius. id est virtus iusticie manet in eternum. quod ex quo datur auget voluntas ad dandum. vel iusticia eius. id est merces iusticie eius manet in eternum. Prover. 11. Seminanti iusticia merces fidelis etc. Experimeto autem confirmat rationem predictam dicens. Qui autem ministrat etc. Quasi dicat. Experti estis quod hoc ipsum quod datis in elemosinas habetis a deo. Et ideo debetis libere dare amore dei. 1. paral. vlti. Tua sunt omnia que de manu etc. Et insinuat tria circa hoc. Primum est quod aliquis posset dicere. Si nos damus modo quod habemus deficiet nobis necessaria ad quotidianum victum. Et hoc remouet. quod non solum semen ministrat seminanti sed panem. id est necessaria vite prestabit ad manducandum. ps. Qui dat escam omni carni. Secundum est quod posses dicere quod si multum darem deficiet nobis que habemus ad dandum iterum. Et hoc apostolus remouet dicens quod non deficiet sed multiplicabit semen vestrum vni scilicet plures elemosinas facitis. Tercium est quod posset aliquis dicere quod si modo damus deficiet nobis voluntas ad dandum et penitebit nos dedisse. Et hoc remouet dicens. Et auget incrementa frugum iusticie vestre. id est instanti auget facultatem et voluntatem dandi elemosinas ex quibus procedit iusticia vestra quod semper parati et prompti eritis ad dandum elemosinas et quod fruges maxime erunt in comparatione ad paruum semen. Prover. 3. De primitiis frugum tuarum da pauperibus. Leuit. 25. Dabo benedictionem etc. 1. thi. 4. Pietas ad omnia valet. Deinde cum dicit. Et in omnibus locupletati etc. assignat rationem quare prompte abundantanter et bylariter dare debeatur ex parte ipsorum dantium. hic assignat rationem ex parte ipsius dei pro quo dare debet. Et primo assignat rationem. Secundo manifestat eam ibi. Quonia ministerium huius officij etc. In ratione autem assignanda tria considerant. quorum primum est ipsorum locupletatio quod responderet premissis dixerat cum supra. Multiplicabit semen vestrum et auget incrementa frugum iusticie vestre. et hoc primum sumit dicens. Et ut in omnibus locupletati. id est in corporalibus quod in spiritualibus bonis. 1. corin. 1. Diuites facti estis etc. Sed ne aliquis crederet quod finis ponendus sit in abundantia diuitiarum temporalium. aut quod diuitias spirituales aliquis otiose absque vni possidere deberet. refert hoc primum ad aliud secundum dicens. Abundetis in omnem id est perfectam simplicitatem. id est largitioe simplici animo facta ut largitio procedat ex diuitiis temporalibus simplicitas autem ex spiritualibus. Prover. 10. Simplicitas

in epistolam II ad Corinthios. x

fustoz ꝛc. Sed ꝛ hocipm ad aliū finem referenduz est scz ad deū. Et ideo tercio subdit que. s. largitio simplex. ope rat per nos. id est mediātibz nobis gratiarū actionē deo ꝛc. **Thes. 5.** In omnibꝫ gratias agite ꝛc. **Deinde** cum dicit. Quoniam ministeriū ꝛc. manifestat rationē supra pos itā scz quomodo eoz largitio operet gratiarū actionē deo Et primo hoc ostendit. Scdo ponit gratiarū actionis ma teriā ibi. Glorificātes deum ꝛc. Tercio ipse prorumpit in gratiarū actionē. ibi. Gratias deo ꝛc. Dicit ergo. Dico qꝫ largitio vestra operat gratiarū actiones deo. quia ministe riū huius officij vestri quo subuenitis sanctis multa bona habet. quia nō solum supplet ea que desunt sanctis ꝛtuz ad temporalia supra. 8. Vestra abundantia illoꝝ inopiā sup plet ꝛc. Non solū ergo hoc bonū sequitur inde. sed etiā qꝫ ipi orant pro vobis ꝛ agunt gratias deo: probātes ꝛ ap probātes ministratiōem vestram. Et hoc est qꝫ dicit sed eti am abundat. id est exerescit in actiōe gratiarū: que fit per multos non solū perfectos sed per alios fideles pauperes qui inde agūt gratias deo in dño qui eos ad hoc mouet: videntes ꝛ pbātes ministrū vestrū supra. pꝛio. **Et ex multax personis fieri ꝛc.** huius quidē gratiarū actiōis materia est. ppter tria. Primo propter eoz fidem quā ac ceperūt ꝛ ideo dicit. Dico qꝫ abundat in gratiarū actione. Glorificātes scz fideles deū in obedientia cōfessionis ves tre. id est de cōfessione fidei vestre: quā cōfitemini ꝛ tre ditis in xpm. **Mat. 5.** Sic luceat lux vestra ꝛc. **Prover. 21.** Vir obediens loquetur victriaz. Scdo propter eoz lar gitioē. Et ideo dicit. Glorificātes ꝛ in simplicitate com municatiōis vestre. id est pro largitiōe vestra in illos scz sanctos pauperes ꝛ in officis scz fideles qui indigent sim plici ꝛ puro animo facta. **Gal. 6.** Comunicet is qui cathe tizat verbo ei qui se cathetizat ꝛc. **Et iter.** Operemur bo nū ad omnes ꝛc. Tercio propter hoc qꝫ ipi viri sancti has bent a deo vt pꝛ eis agant gratias deo. Et ideo dicit. Glo rificātes etiā deū pro ipoz obsecratiōe pro vobis. id est glorificātes deum de hoc qꝫ ipi viri sancti obsecrant pro vo bis. ipoz dico desiderantiū vos videre in eterna beatus dine. ꝛ hoc propter eminentē gratiā dei in vobis. Et his ergo apostolꝫ prumpit in gratiarū actiōis deo dicens Gra tias ꝛc. id est quia tot bona inde proueniūt de ministerio vestro ego ago grās deo ꝛc. s. caritatis que maxime vide tur vigere in vobis qui subuenitis etiā illis qui sic agunt gratias deo et orant pꝛ vobis. Et hoc donū est inenerrabi le quia non potest dici quantū vrile sit quia oculus nō vi dit nec auris audiuit ꝛc.

Capitulum decimuz.

Ipsē autē ego paulus obsecro vos per mansuetudinē et modestiam xpi qui in facie quidē humilis sū inter vos: absens autē confido in vobis. Rogo autem vos ne presens audeaz per eam cōfidentia qua existimoz audere in quosdam. qui arbitrantur nos tanquā scdm carnem ambulemus. In carne em̄ ambulan tes: non tamen scdm carnem militamus. Nā arma militie nostre nō carnalia sunt: sed po tentia deo ad destructionē munitiōnū: consilia destruentes ꝛ omnē altitudinez extollen tem se aduersus scientiā dei. ꝛ in captiuitatē redigentes omnem intellectum in obsequiū christi: et in promptu habentes vlcisci om

nem inobedientiam cum impleta fuerit ves tra obedientia.

Postqꝫ tractauit de bonis ministris xpi ꝛ fidei: consequē ter apꝫ inuebitur cōtra falsos ministros et pseudo pro phetas. Et primo inuebit cōtra eos. Scdo vero cōtra il los qui decepti ab eis adhibebāt eis in. 13. capi. ibi. **Eccl. 3. 5.** ꝛc. Circa primū duo facit. Primo excusat se de eis que imponūt sibi per rationē. Scdo vero per facti cuius dentia ibi. Que autē scdm faciem sunt ꝛc. Circa primū duo facit. Primo recusat se excusare per experimentū cū tamen posset. Scdo vero excusat per rationē ibi. Qui ar bitrant ꝛc. Circa primū tria facit. Primo premitit obse crationē. Scdo interponit illud quod imponit sibi a pꝛes do ibi. Qui in facie quidē ꝛc. Tercio recusat experimē tū ibi. Rogo autē ne. **Dicit ergo.** Ipse ego autē paulus. qui vos ꝛ alios ad elemosinas exhortor: ego in qꝫ ipse obse cro vos per mansuetudinē ꝛ modestiā xpi. De mansuetu dine xpi habet. **Mat. 11.** Discite a me quia mitis sum ꝛc. De modestia **Sap. 11.** Omnia in numero pōdere ꝛ mensura disposuisti ꝛc. Modestia em̄ nihil aliud est qꝫ modū seruare in agendis. Facit autē specialiter hic mentionē de mansuetudine ꝛ modestia xpi. quia pseudo ꝛ corinthꝫ spe cialiter imponebāt paulo qꝫ cū esset presens apud eos cō uersaret humiliter. ꝛ cū esset absēs scriberet eis valde vire. Et ideo posuit illa duo que xps habuit vt sciant qꝫ apo stolus hec etiā ostendit ꝛ seruauit exēplo xpi. Et ideo con sequenter interpretat viciū sibi impositū: dicens. Ego ipse paulus id est vere humilis. quia paulus humilis ꝛ quies tus interpretat. 1. corinth. 15. Ego sum minimus ꝛc. **Uns de ego ipse.** id est vere paulus. **ps.** Tu quidē ipse es. **Eccl. 19.** Est qui nequitur humiliat se ꝛc. **Et iacobi. 3.** Ubi zelꝫ ꝛ pretio ibi in cōstantia ꝛc. Ego in qꝫ obsecro qui in facie id est exterius vt dicitis humilis sum inter vos. id est hu militer cōuersatus cū sum vobis presens: absens autē. id est cū sum absens a vobis quādo scz non timeo ledi ab illi quo vestrū confido in vobis. id est cōfidenter ago aspere vobis per epistolā scribens **Prover. 28.** Iustus quasi leo cōfidens ꝛc. **Consequenter** cū dicit. Rogo autē ꝛc. recusat sumere experimentū. Isti em̄ credebant qꝫ aposto lus ex timore ductus conuersaret hūiliter iter eos ꝛ ideo dicit. Vos ita creditis sed ego rogo vos qui ꝛ ipse obsecro vt velitis experiri virū ego si necesse sit faciā in presentia quomō facio in absentia. Et ideo dicit. Ne presens. id est cū fuero apud vos audeā facere in vobis si necesse sit per eam cōfidentia. id est ita cōfidenter sicut existimoz a vobis audere. id est audacter ꝛ cōfidenter agere in quosdā incoz rectos dure reprehendēdo per lras etiā corrigendo. **Job 39.** Exultat audacter ꝛc. **Deinde** excusat se per rationē dicens. Qui arbitrant ꝛc. Quasi dicat. Et licz noll' expe rimēto me excusare ppter vos tamē ratio in promptu est ad excusandum me sufficienter. Circa hoc ergo tria facit. Primo ponit causā quare imponit ei quod dictū est. Se cundo destruit causam illā. Tercio cōfirmat per rationē. Causam autē quare hoc sibi imponit scilicet qꝫ presens sit humilis: absens autē seuerus ꝛ austerus est. quia isti arb trabant apostolū fm carnē ambulare. Et quia vnusquisqꝫ scdm regulā operis operat: finis autē habet rationē regu le. quia quilibet dirigit opus suū ad finem quē intendit. Qui ergo ponit finem suū in bonis carnalibus dicuntur ambulare scdm carnem. Et inde est qꝫ ita regulant opera sua vt cōsequant ea que sunt carnis. que quidē qꝫ possunt subtrahi ab hoibz ideo hoies qꝫ carnalia intendūt blāde se habēt ad hoies et humiliter. Et ideo qꝫ credebāt apꝫ ambulare fm carne: ideo credebāt qꝫ ppter hoc hūiliter puerfatꝫ sit inter eos. Sed hec rō nulla est ꝛ vana. ꝛ ideo